Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya

Immigració i Salut a Catalunya

Jornada de clausura

Presentació resultats final projecte MEISI

17 de març de 2017

SALA D'ACTES

ASPCAT

Tona Lizana
Responsable Immigració i Salut Internacional
Agència de Salut Pública de Catalunya

CONTINGUTS

1. Evolució de la immigració a Catalunya

2. Intervencions immigració I salut a Catalunya
   - 2008-2011
   - 2014-2016

3. Situació actual de la immigració a Catalunya

CONTINGUTS

1. **Evolució de la immigració a Catalunya**

2. Intervencions immigració i salut a Catalunya
   - 2008-2011
   - 2014-2016

3. Situació actual de la immigració a Catalunya

1. Evolució de la població estrangera a Espanya i Catalunya

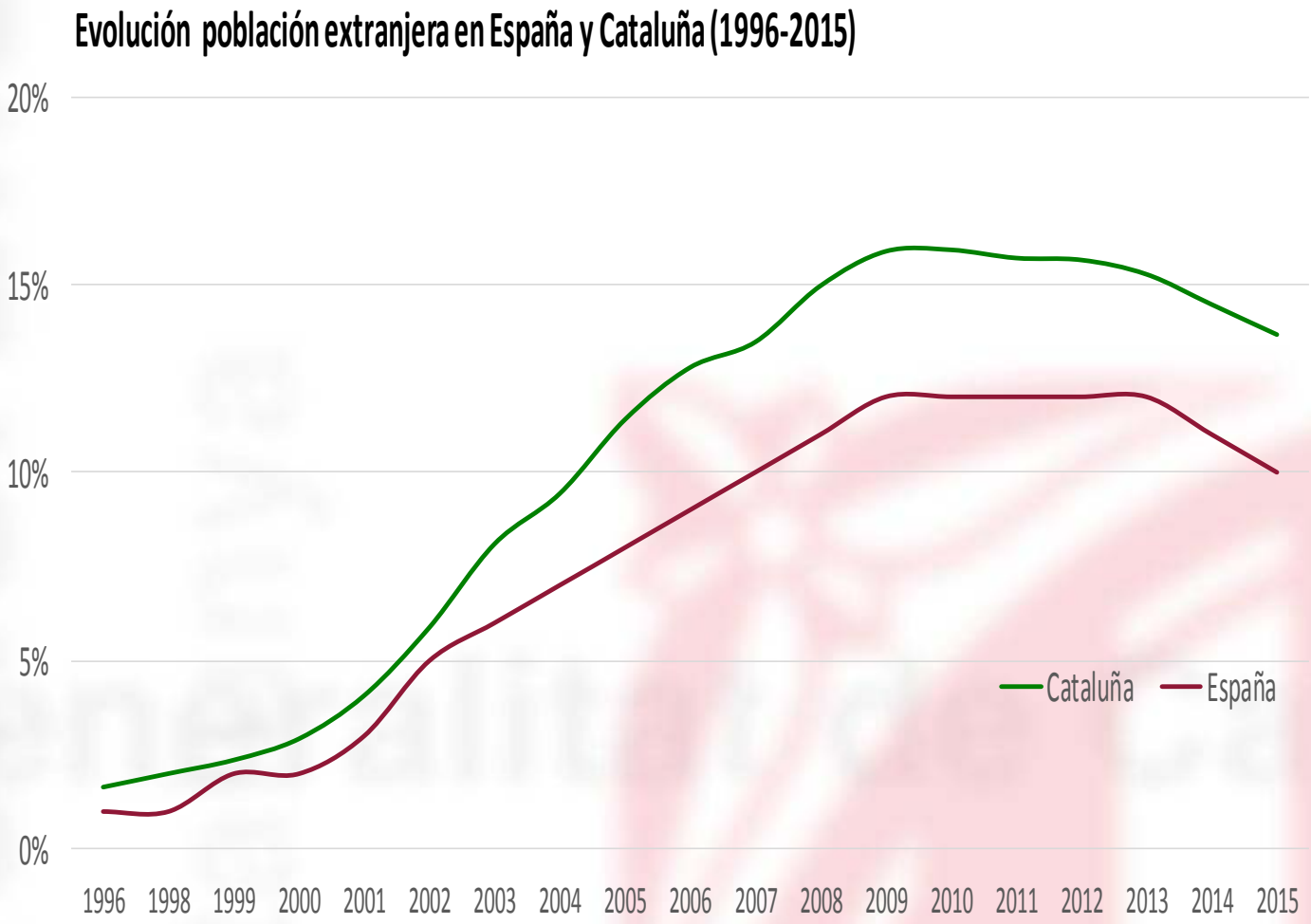

Font: Instituto Nacional de estadística (Datos del Padrón Continuo, 1 enero 2015); IDESCAT

1. Països de naixement immigració Espanya i Catalunya

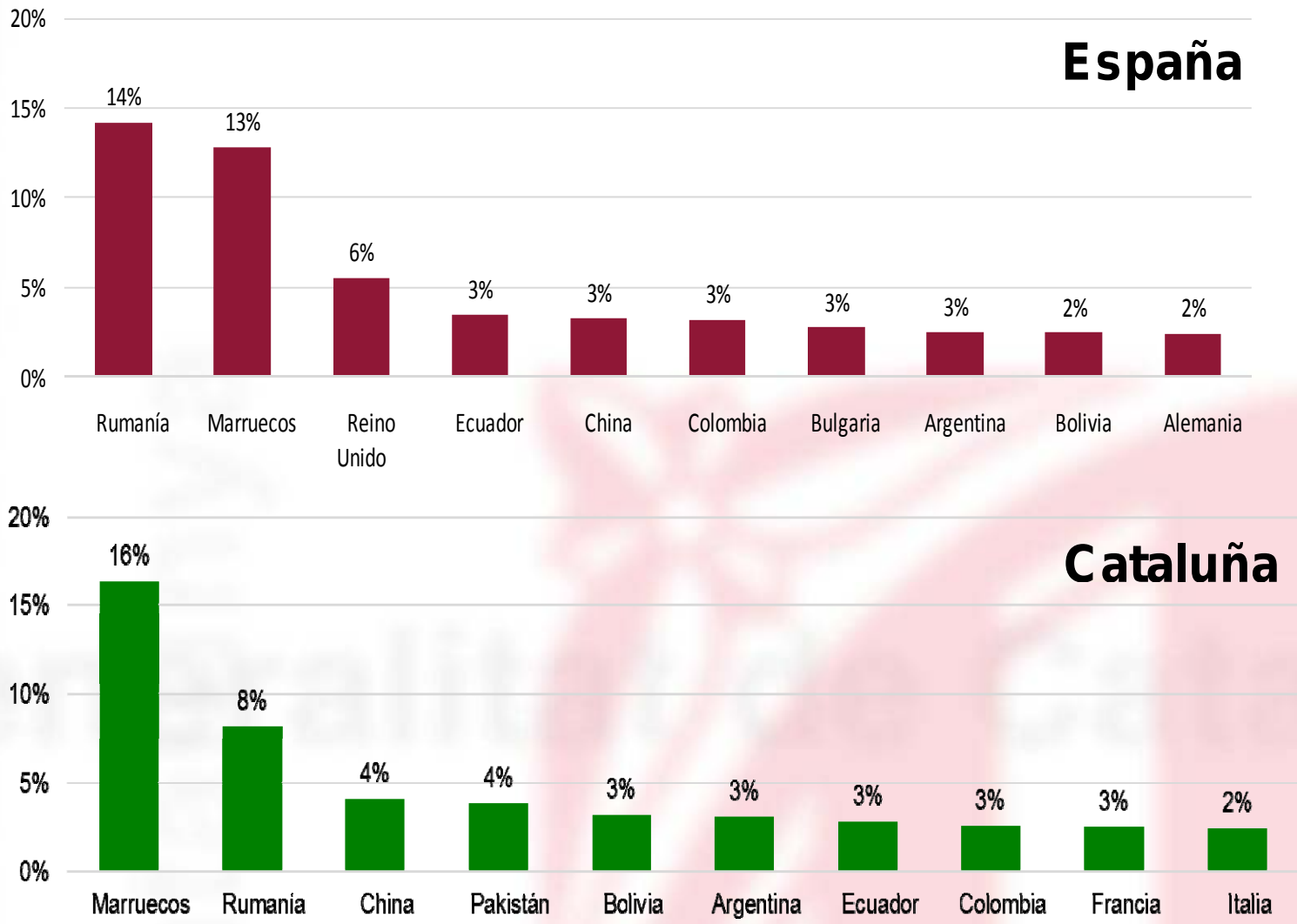

Font: INE (Estadística del Padrón Continuo 1º enero 2015)

1. Evolució població a Catalunya: Amèrica Llatina i Carib

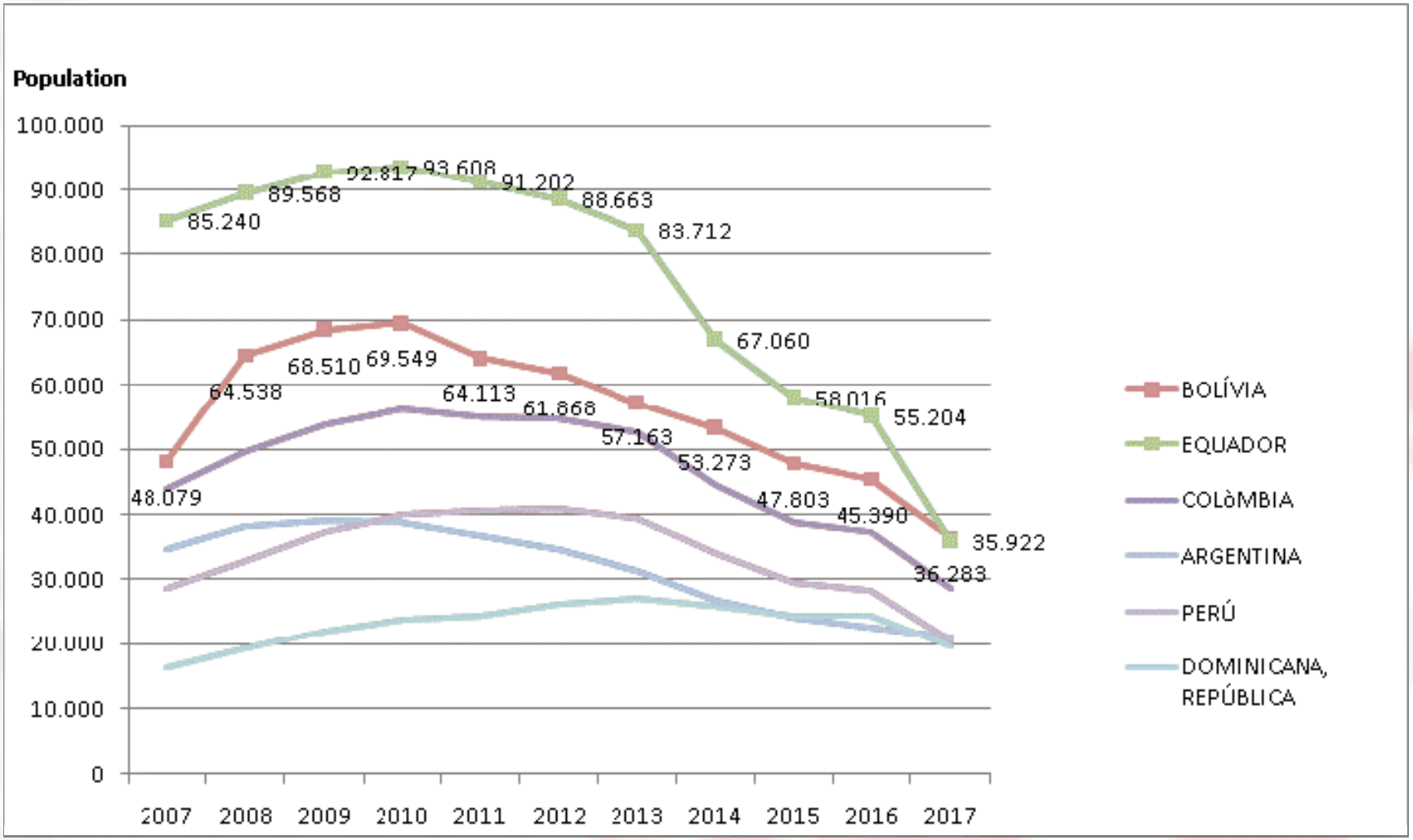

Font: RCA

1. Evolució població: Altres Nacionalitats

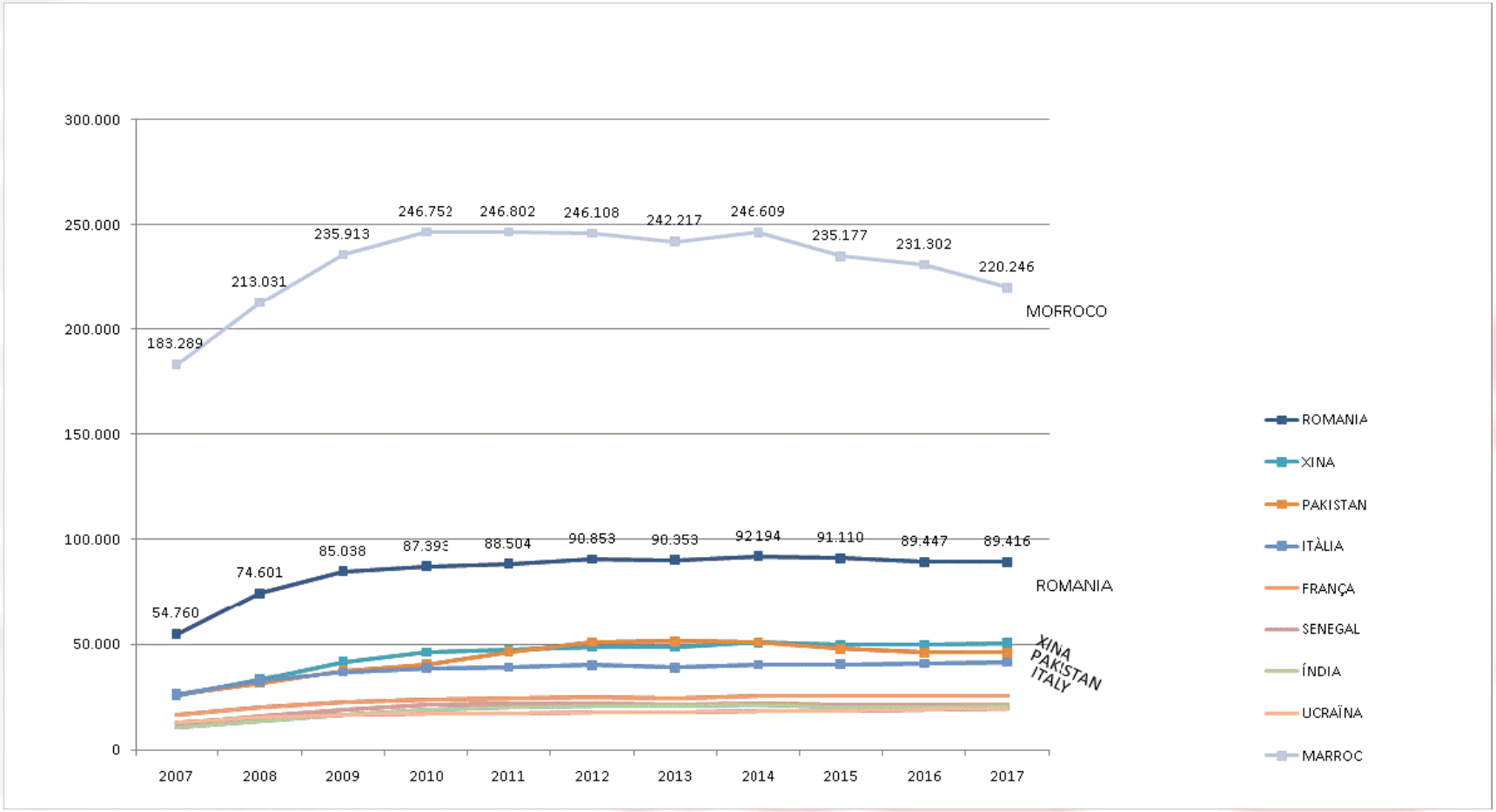

Font: RCA

1. Balanç immigració a Catalunya 2007-2017 (RCA)

NACIONALITAT ASSEGURAT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Balanç
ECUADOR	85.240	89.568	92.817	93.608	91.202	88.663	83.712	67.060	58.016	55.204	35.922	-49.318
COLOMBIA	44.001	49.460	53.848	56.058	55.061	54.582	52.501	44.466	38.903	37.302	28.632	-15.369
ARGENTINA	34.486	38.263	39.186	38.828	36.828	34.614	31.346	26.869	24.091	22.549	21.233	-13.253
BOLÍVIA	48.079	64.538	68.510	69.549	64.113	61.868	57.163	53.273	47.803	45.390	36.283	-11.796
PERÚ	28.589	32.869	37.369	40.099	40.520	40.773	39.492	33.836	29.543	28.348	20.579	-8.010
MARRUECOS	183.289	213.031	235.913	246.752	246.802	246.108	242.217	246.609	235.177	231.302	220.246	36.957
ROMANIA	54.760	74.601	85.038	87.393	88.504	90.853	90.353	92.194	91.110	89.447	89.416	34.656
CHINA	25.564	33.287	41.599	46.146	47.243	48.498	48.627	50.767	49.429	49.432	50.567	25.003
PAKISTAN	26.113	31.521	37.328	40.361	46.332	50.872	51.364	50.910	47.807	45.840	45.841	19.728
ITÀLIA	26.054	32.258	36.549	38.501	38.898	39.985	38.732	40.118	40.437	40.694	41.389	15.335

1. Evolució de la població estrangera a Catalunya per nivell de renda (RCA)

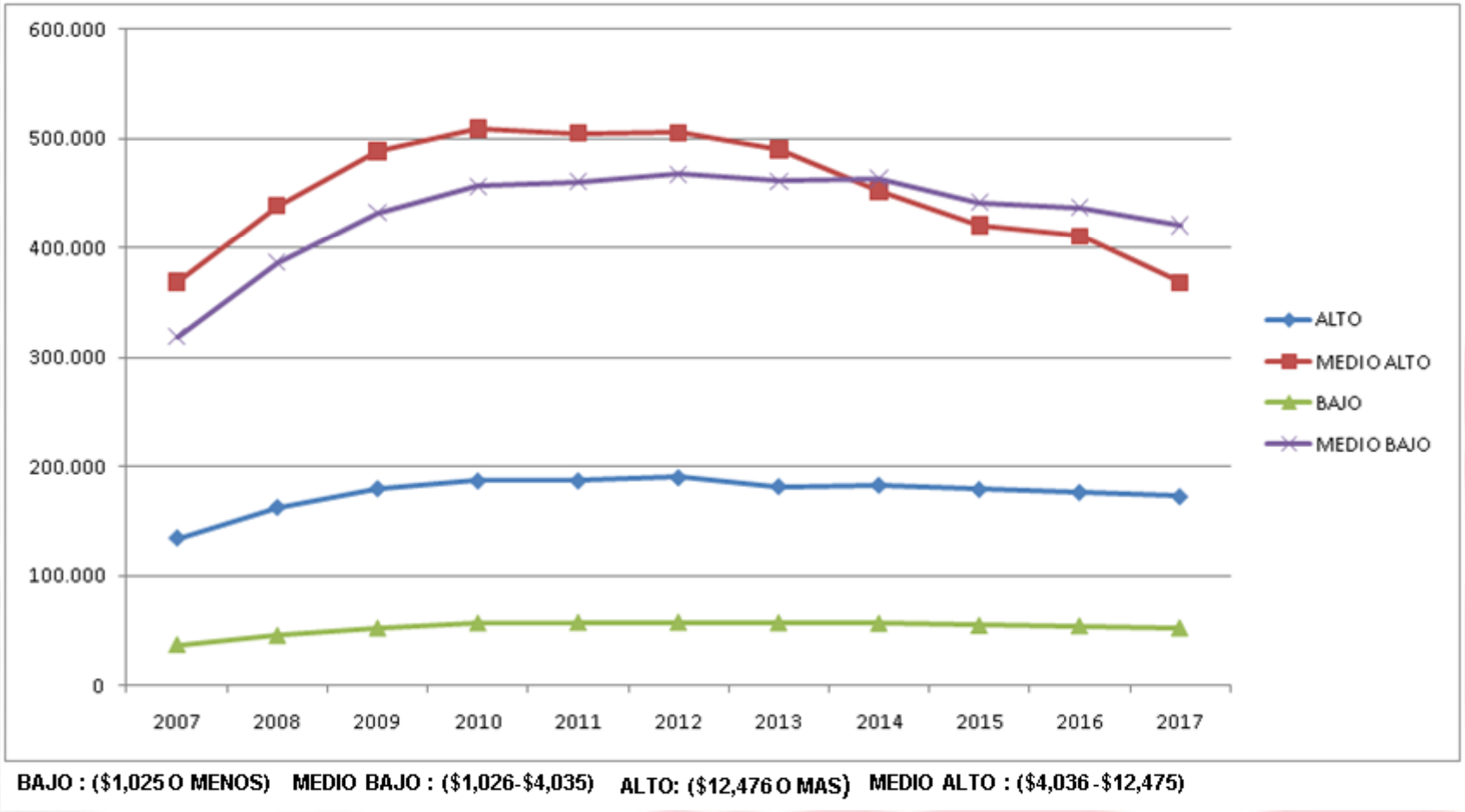

Classificació països Banc Mundial (Gross National Income (GNI))

1-Evolució població immigrant a Catalunya (IDESCAT)

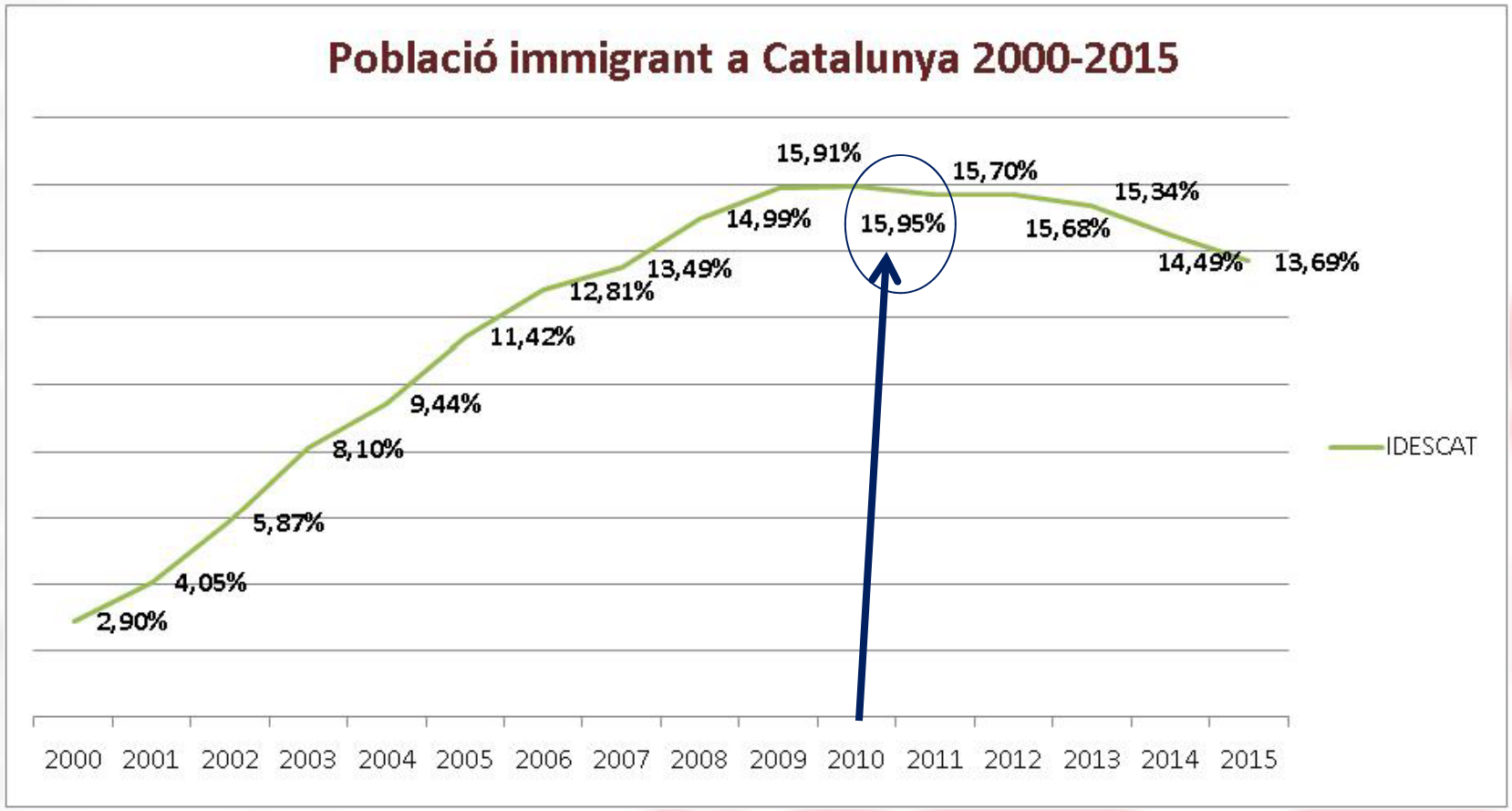

CONTINGUTS

1. Evolució de la immigració a Catalunya

2. **Intervencions immigració I salut a Catalunya**
   - **2008-2011**
   - **2014-2016**

3. Situació actual de la immigració a Catalunya

2. Estratègies en immigració i salut: PLA DIRECTOR D'IMMIGRACIÓ 2006-2011

OBJECTIUS:

1. Descriure la situació en salut de la població immigrant a Catalunya

2. Millorar l'accés al serveis de salut adaptant aquests serveis a les noves necessitats i demandes

2. Estratègies en immigració i salut: PLA DIRECTOR D'IMMIGRACIÓ 2006-2011

1. **Conèixer la situació de salut i utilització de serveis de les poblacions immigrades.**

   - **Analitzar els registres de salut que inclouen la variable "nacionalitat"**

   - **Estudis ad hoc**

2. Estratègies en immigració i salut: PLA DIRECTOR D'IMMIGRACIÓ 2006-2011

- ✓ **Experiències de recerca i polítiques de salut relacionades amb immigració en altres països europeus: Països Baixos, Regne Unit i Suïssa (AATRM, 2004).**

- ✓ **Costos en relació a la freqüentació dels serveis d'urgències (Hospital del Mar, 2006).**

- ✓ **Percepcions i necessitats dels professionals en relació a l'atenció a la població immigrada (CHC, 2006).**

- ✓ **Polítiques sanitàries d'atenció a la població immigrant en el context nacional i internacional (CHC, 2007).**

2. Estratègies en immigració i salut: PLA DIRECTOR D'IMMIGRACIÓ 2006-2011

2. Millorar l'accés al serveis de salut adaptant aquests serveis a les noves necessitats i demandes

2. PDI: Millorar l'accés als serveis i adaptar-los

1. PLA D'ACOLLIDA

Accions per millorar l'acollida i la integració de la població immigrant. El pla va identificar les necessitats d'acollida i va elaborar uns vídeos en 10 idiomes sobre el funcionament del sistema sanitari a Catalunya i també materials escrits.

2. PLA DE FORMACIÓ PER ALS PROFESSIONALS

El DS va oferir cursos de formació per a professionals a través de l'IES sobre com millorar la seva competència cultural així com en temes específics que els facilitessin millorar els seus coneixements en l'atenció a la població immigrant.

Generalitat de Catalunya
Institut d'Estudis de la Salut

3. PLA DE MEDIACIÓ INTERCULTURAL

Per assegurar el dret universal d'accés als serveis de salut per a tots els ciutadans independentment de quin sigui la seva raça o cultura.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Obra Social
Fundación "la Caixa"

Mediación Intercultural Sanitaria

2. PDI: Resum d'accions executades 2006-2011

2006

Aprovació ACORD GOV/238/2006, de 10 d'octubre, pel qual s'aprova el Pla director d'immigració i cooperació en l'àmbit de la salut 2005-2007.

2007

- Definir plans d'acollida, formació i mediació
- Definir perfils competenies mediadors
- Definir la situació de la mediació a Catalunya
- Calcular necessitats de mediadors (50)
- Definir el model de MI

2008

- Signatura 1er conveni amb la FBLC
- Inici formació MI (VH IES) i de la seva intervenció en salut
- Creació del Sistema de registre de l'activitat de mediació en salut (RAMI))

2009

- Contractació 25 mediadors més i 2n curs formació
- Avaluació qualitativa (necessitat de continuar)

2010

- Signatura del 2n conveni amb la FBLC (25 mediadors 2010 i 15 al 2011)
- Canvi de govern

2011

- Derogació del PDI
- Finalització del 2n conveni amb la FBLC

Obra Social
Fundación "la Caixa"

2. PLA DE MEDIACIÓ INTERCULTURAL: FACTORS CLAUS (2008-2011)

- ✓ Es va consolidar una xarxa de 101 mediadors a tota Catalunya acreditats per l'IES
- ✓ Entre l 'abril de 2008 I el març de 2012 es varen registrar 90.811 intervencions individuals de mediació sanitària I d'altres a nivell comunitari.
- ✓ Durant aquests anys varem proporcionar serveis de mediació intercultural en salut a un total de 88 Institucions Sanitàries: 54 CAPs, 27 Hospitals, 5 Centres de Salut Mental , 1 Unit at de Vigilància epidemiològica i varies ONGs.
- ✓ El resultat de les avaluacions demostren que el projecte ha estat molt ben valorat pels professionals

L'avaluació duta a terme durant l'any 2009 recomanava que el programa de Mediació s'estengués per arribar a ser un servei disponible de forma regular pels professionals sanitaris i els usuaris amb dificultats idiomàtiques I diferents cultures de tot el territori.

CANVIS

- Canvi de govern al desembre 2010
- Derogació del PDI al 2011(DECRET330/2011, de 3 de maig, pel qual es deroguen diverses disposicions reglamentàries referides a les matèries que só competència del Departament de Salut)
- Estabilització dels fluxos migratoris
- Crisi econòmica que ens va dur d'un cicle de creixement econòmic exponencial dels pressupostos a una reducció dràstica de la despesa pública
- Canvis legislatius: aprovació del Reial Decret 16/2012- limitació en l'accés
- Canvis socioeconòmics : atur, pobresa infantil

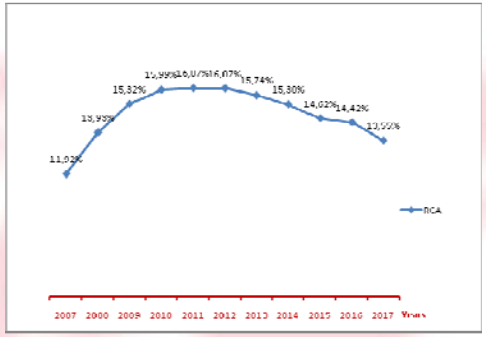

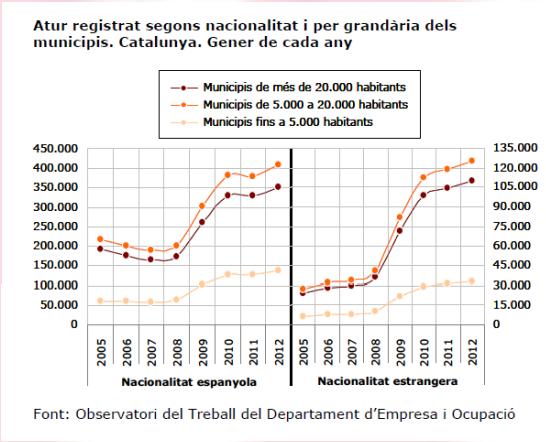

Font: Observatori del Treball del Departament d'Empresa i Ocupació

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

2. Nou acord de col.laboració amb la FBLC 2014-2016

- Proposta presentada al 2012 (9 mediadors i un coordinador)
- Signatura conveni al 2013
- Inici al 2014
- Finalització al 2016 (febrer 2017)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

BARCELONA: 4.943.443 hab

Mediación Intercultural Sanitaria

BARCELONA	
Hospital	Hospital Universitari Germans Trias i Pujol (Badalona)
Hospital	Hospital Universitari Maternoinfantil de la Vall d'Hebron (BCN)
Hospital	Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron (BCN)
Hospital	H. U. de Traumatologia i Rehabilitació de la Vall d'Hebron (BCN)
Hospital	Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau (Barcelona)
Hospital	Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
Hospital	Hospital General de l'Hosp'italet de Llobregat
Hospital	Hospital Moisès Broggi (Sant Joan Despí)
Hospital	Hospital Dos de Maig (Barcelona)
Hospital	Hospital de l'Esperit Sant (Santa Coloma de G
CAP	CAP Ciutat Meridiana (Barcelona)
CAP	CAP Sagrada Família (Barcelona)
CAP	CAP Cas Antic (Barcelona)
CAP	CAP Raval Sud (Barcelona)
CAP	CAP Raval Nord (Barcelona)
CAP	CAP Besós (Barcelona)
CAP	CAP Sant Antoni (Barcelona)
CAP	CAP Les Hortes – Poble Sec (Barcelona)
CAP	CAP Manso (Barcelona)
CAP	CAP Poble Sec – Montjuïc (Barcelona)
CAP	CAP Via Barcino (Barcelona)
CAP	CAP Gorg (Badalona)
CAP	CAP Sant Roc (Badalona)
CAP	CAP Nova Lloreda (Badalona)
CAP	CAP Apenins- Montigalà (Badalona)
CAP	CAP Torrassa (L'Hospitalet de Llobregat)
CAP	CAP Fondo (Santa Coloma de Gramenet)
ASSIR	ASSIR Esquerra (Barcelona)
ASSIR	ASSIR Sant Adrià de Besós

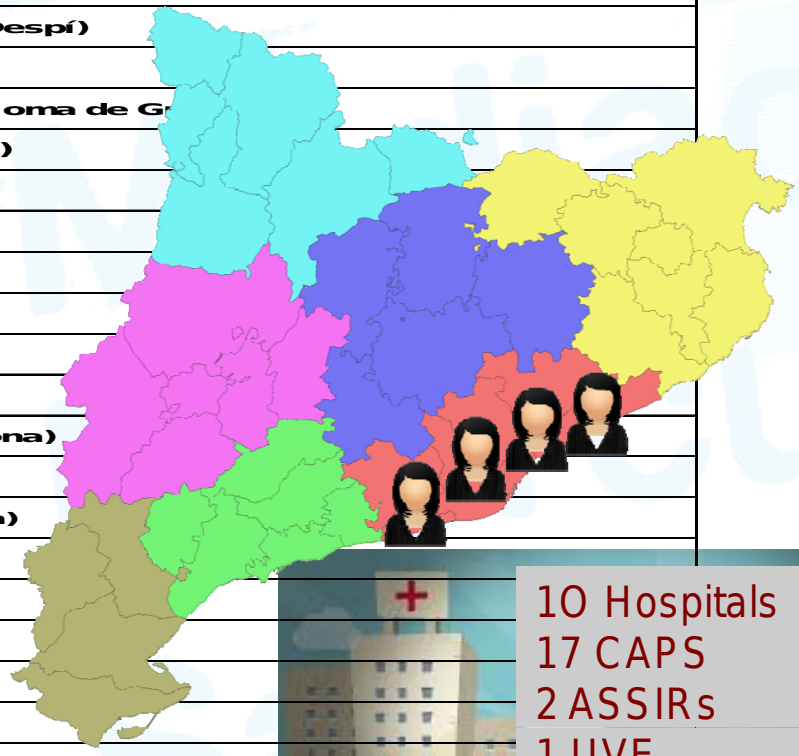

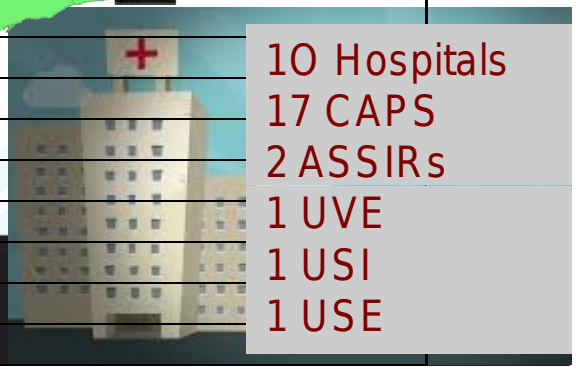

10 Hospitals
17 CAPS
2 ASSIRs
1 UVE
1 USI
1 USE

Obra Social
Fundación "la Caixa"

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

TERRES DE L'EBRE	
Hospital	**Hospital Verge de la Cinta de Tortosa**
Hospital	**Hospital Comarcal d'Amposta**
Hospital	**Hospital Comarcal Móra d'Ebre**
Hospital	**Hospital de Jesús (Tortosa)**
CAP	**CAP Tortosa Est - El Temple**
CAP	**CAP Tortosa Oest**
Atenció Continuada	**ACUT Baix Ebre**
Centre Diagnòstic	**Centre d'Imatge Tortosa - CAP Baix Ebre**
Rehabilitació	**Centre de Rehabiltació Baix Ebre**
Suport Especial	**Unitat de Suport Especial de Tortosa**
TOTAL	**10**
CAMP DE TARRAGONA	
CAP	**CAP Torreforta (Tarragona)**
CAP	**CAP Sant Pere (Reus)**
CAP	**CAP Horts de Miró (Reus)**
ASSIR	**ASSIR Baix Camp (Reus)**
ASSIR	**ASSIR Tarragona**
Salut Mental	**CAS Reus**
TOTAL	**6**

Camp de TARRAGONA: 591.625 hab
TERRES DE L'EBRE: 178.159 hab

- 4 Hospitals
- 5 CAPs
- 2 ASSIRs
- 1 CSMental
- 1 C A Continuada
- 1 C Diagnostic
- 1 C Rehabilitació
- 1 U Suport especial

Obra Social
Fundación "la Caixa"

GIRONA: 838.103 hab

GIRONA	
Hospital	**Hospital Universitari de Girona Doctor Josep Trueta**
Hospital	**Hospital Santa Caterina (Salt)**
Hospital	**Hospital de Palamós**
Salut Mental	**Parc Hospitalari Martí i Julià - Hospital Psiquiàtric**
CAP	**CAP Anglès**
CAP	**Arbúcies - Sant Hilari**
CAP	**Breda - Hostalric**
CAP	**Salt**
ASSIR	**ASSIR Gironès - Pla de l'Estany**
ASSIR	**ASSIR Selva Interior**
Salut Mental	**CSM Adults Gironès - Pla de l'Estany**
Salut Mental	**CSMIJ Gironès**
TOTAL	**12**

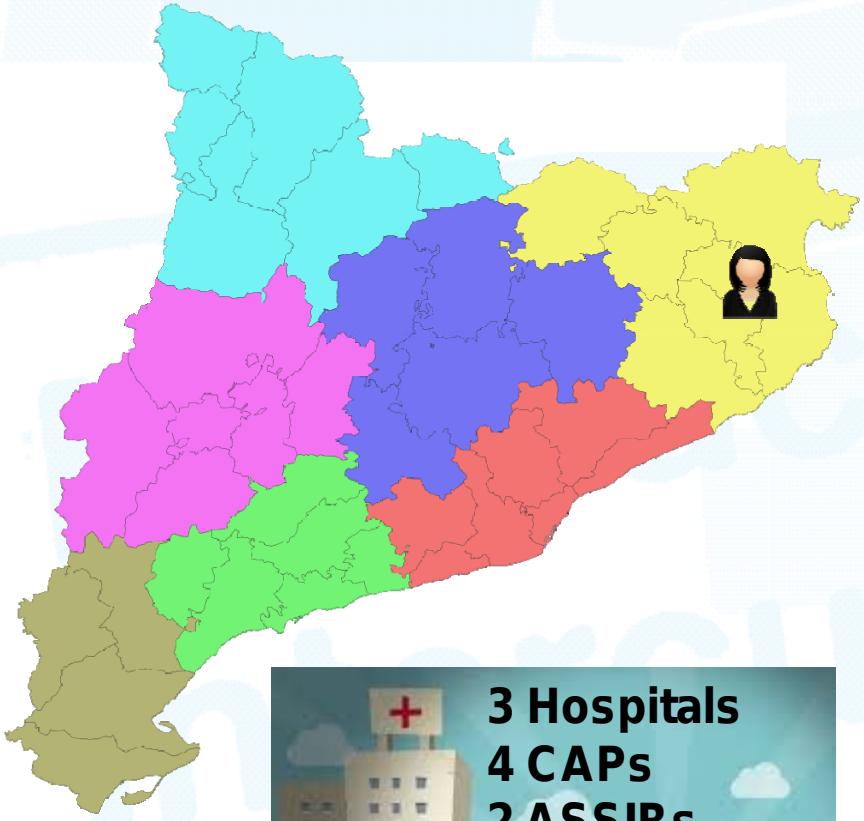

Intervenció Comunitària Intercultural- ICI ”La Caixa”

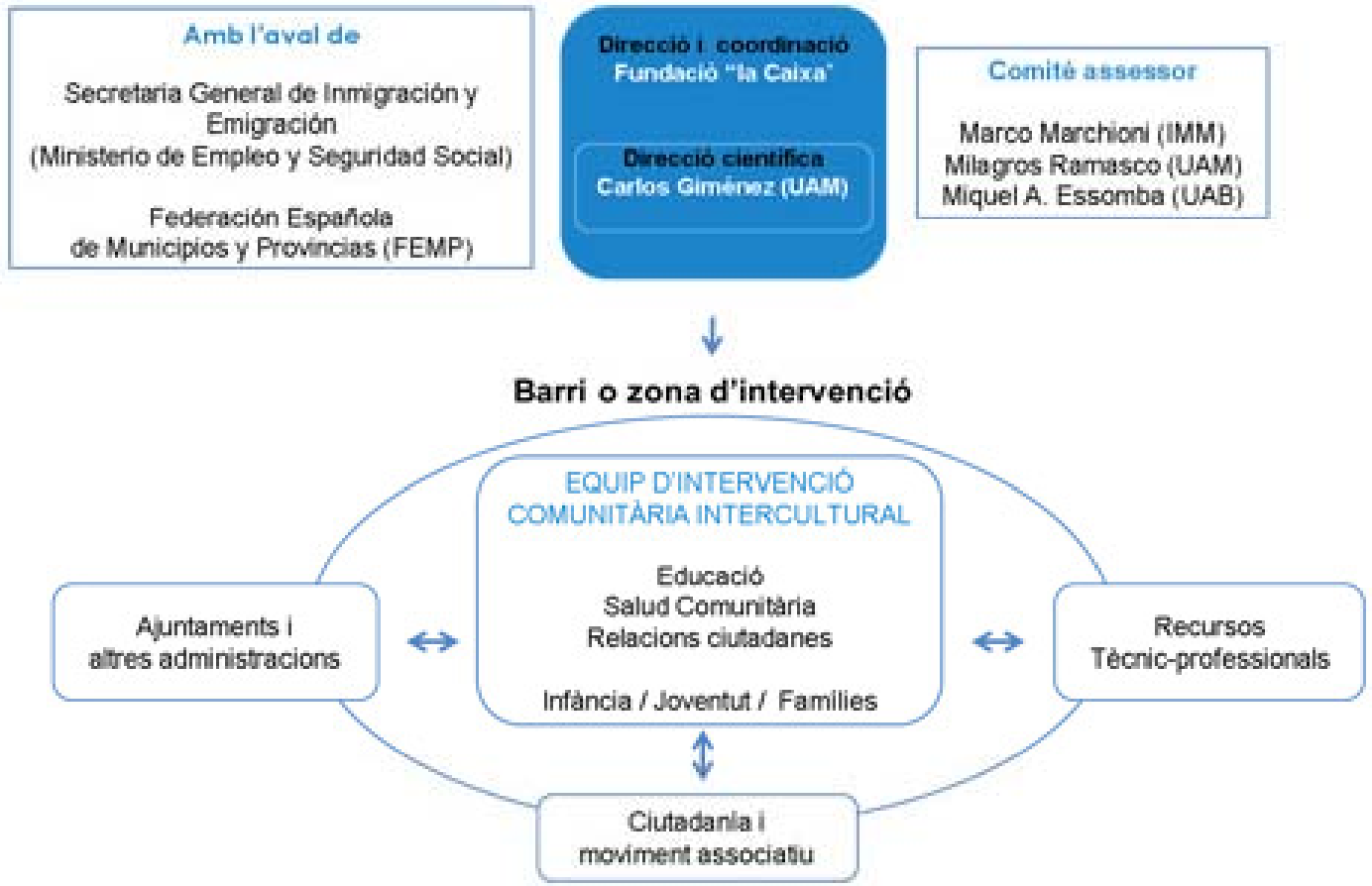

Línia d'actuació en salut comunitària

Impulsar el desplegament d'accions basades en la promoció de la salut, és a dir, a activar la capacitat de les institucions, entitats i ciutadania per crear una comunitat saludable, enfocant l'acció comunitària en els determinants de salut i contemplant com a oportunitat i necessitat la gestió adequada de la diversitat cultural existent, així com un ús adequat dels recursos sanitaris.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

ICIs 2010

Territorio intervención	Población/distrito	Provincia	Función en el equipo
Nou barris	Nou Barris	Barcelona	**EL TORRENT**
Raval	Ciutat Vella	Barcelona	**TOT RAVAL**
Sant Martí	Sant Martí	Barcelona	**SURT**
Salt	Salt	Girona	**El Casal dels Infants**
Tortosa	Tortosa	Terres de l'Ebre	**ACISI**

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

ICIs 2014

Territorio intervención	Población/ distrito	Provincia	Comunidad Autónoma	Entidad	Función en el equipo
Cardona	Cardona	Barcelona	Cataluña	**Fundació SHE**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
El Prat/ Sant Cosme	El Prat de Llobregat	Barcelona	Cataluña	**FSG (Fund. Secretariado Gitano)**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Collblanc- La Torrassa	L'Hospitalet de Llobregat	Barcelona	Cataluña	**Associació Educativa ITACA**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Marianao	St. Boi de Llobregat	Barcelona	Cataluña	**Fundació Marianao**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Fondo, Raval, Santa Rosa i Safaretjos	Sta. Coloma de Gramenet	Barcelona	Cataluña	**Fundació Privada Integramenet**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Badalona Sud	Badalona	Barcelona	Cataluña	**SURT**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Vic	Vic	Barcelona	Cataluña	**Associació Tapís**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI
Banyoles	Banyoles	Girona	Cataluña	**CEPAIM**	Responsable FBLC
					Coordinador equipo ICI

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

FORMACIÓ CONTINUADA MI

- Intervenció Comunitària
- Violència de gènere
- Vigilància epidemiològica
- Salut mental i addicions
- Salut materno-infantil
- Canvis legals en l'accés al SS i drets d'accés pels immigrants
- Hàbits saludables
- Vacunes
- Gestió del dol i com comunicar males noticies

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

Coaching (FVH)

Sessions de joc de rols seguit de la supervisió de grup.

Els jocs de rol surten de la improvisació teatral i la teràpia, amb els estudiants. S'utilitzen diverses activitats experimentals / corporals. La supervisió de grup es basa en el Recall procés interpersonal (DPI) en forma de supervisió de la psicoteràpia. També inclou un enfocament en l'aplicació de la teoria a la pràctica, la confusió de rols, gestió de situacions complicades, i l'auto-reflexió.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Mediación Intercultural Sanitaria

- ✓AVALUACIÓ PERCEPCIONS I NECESSITATS MEDIADORES

- ✓FORMACIÓ DELS REFERENTS DEL CENTRES

Obra Social
Fundación "la Caixa"

QUADRE RESUM PROGRAMA DE MEDIACIÓ INTERCULTURAL SANITÀRIA (2014 a 2017)

	Barcelona	Girona	C. Tarragona	Terres de l'Ebre	TOTAL
Número de mediadores	4	2 (2)	1	3/2 (4)	9
Origen mediadores (1)	4	2 (2)	1	2	5
Hores mediació/setmana	97,5/ 115 (3)	38	20	97,5/77,5 (4)	252,5/250
TOTAL Intervencions	3.275	1.716	1.032	7.803	13.826
Intervencions per grups d'especialitats					
Atenció a l'usuari	371	29	49	1.750	2.199
Medicina de familia	120	125	612	1.293	2.150
Ginecologia- Obstetrícia- ASSIR	213	243	149	1.438	2.043
Pediatria	383	183	102	719	1.387
Malalties infeccioses	872	16	-	6	894
Psiquiatria	267	341	3	17	628
Radiodiagnòstic	1	13	-	296	310
Cirurgia ortopedica i traumatologia	45	7	-	242	294
Oftalmologia	8	11	-	266	285
Cirurgia general	51	14	-	208	273
Oncologia	228	12	-	7	247
Altres especialitats	607	311	86	1.301	2.305
No consta	109	411	31	260	811
Nombre de centres beneficiaris	33	12	6	10	61
Nombre de particulars beneficiaris (5)	746	723	516	1.496	3.481

(1) Fa referència als països d'origen dels mediadors/es, agrupats en 5 grans grups (Magrib, Xina, Hindustan, Sudsahara i Est d'Europa).

(2) Hi ha altres mediadors que fan serveis puntuals en llengua xinesa, urdú, romanesa i altres.

(3) a partir d'octubre de 2016.

(4) a partir de setembre de 2016.

(5) Estimació realitzada a partir de les dades disponibles.

CONTINGUTS

1. Evolució de la immigració a Catalunya

2. Intervencions immigració I salut a Catalunya
   - 2008-2011
   - 2014-2016

3. **Situació actual de la immigració a Catalunya**

Piràmide Poblacional a Catalunya

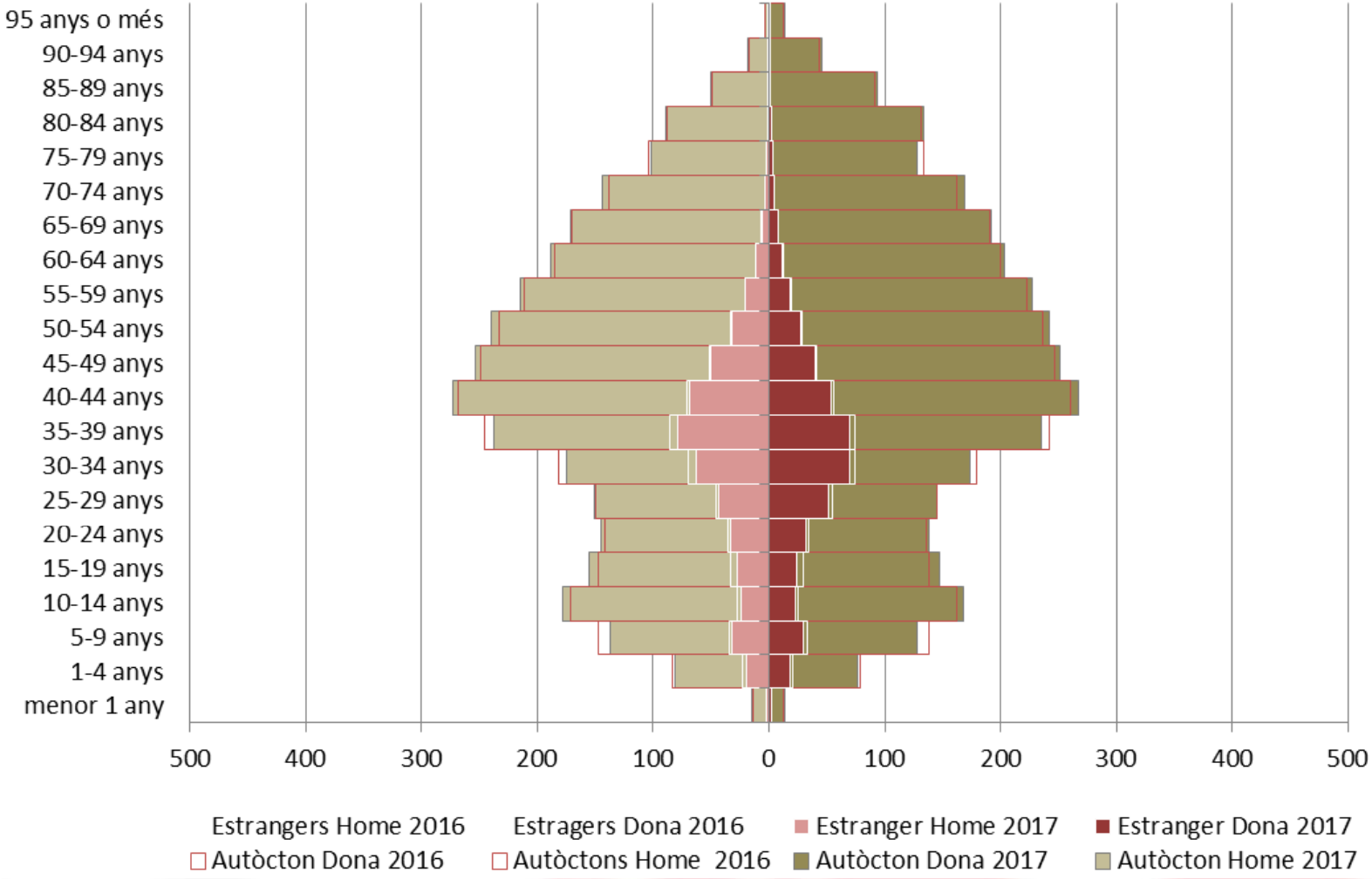

Font: RCA

Distribució de la població assegurada CatSalut estrangera de països amb rendes més baixes (x ABS) (2017)

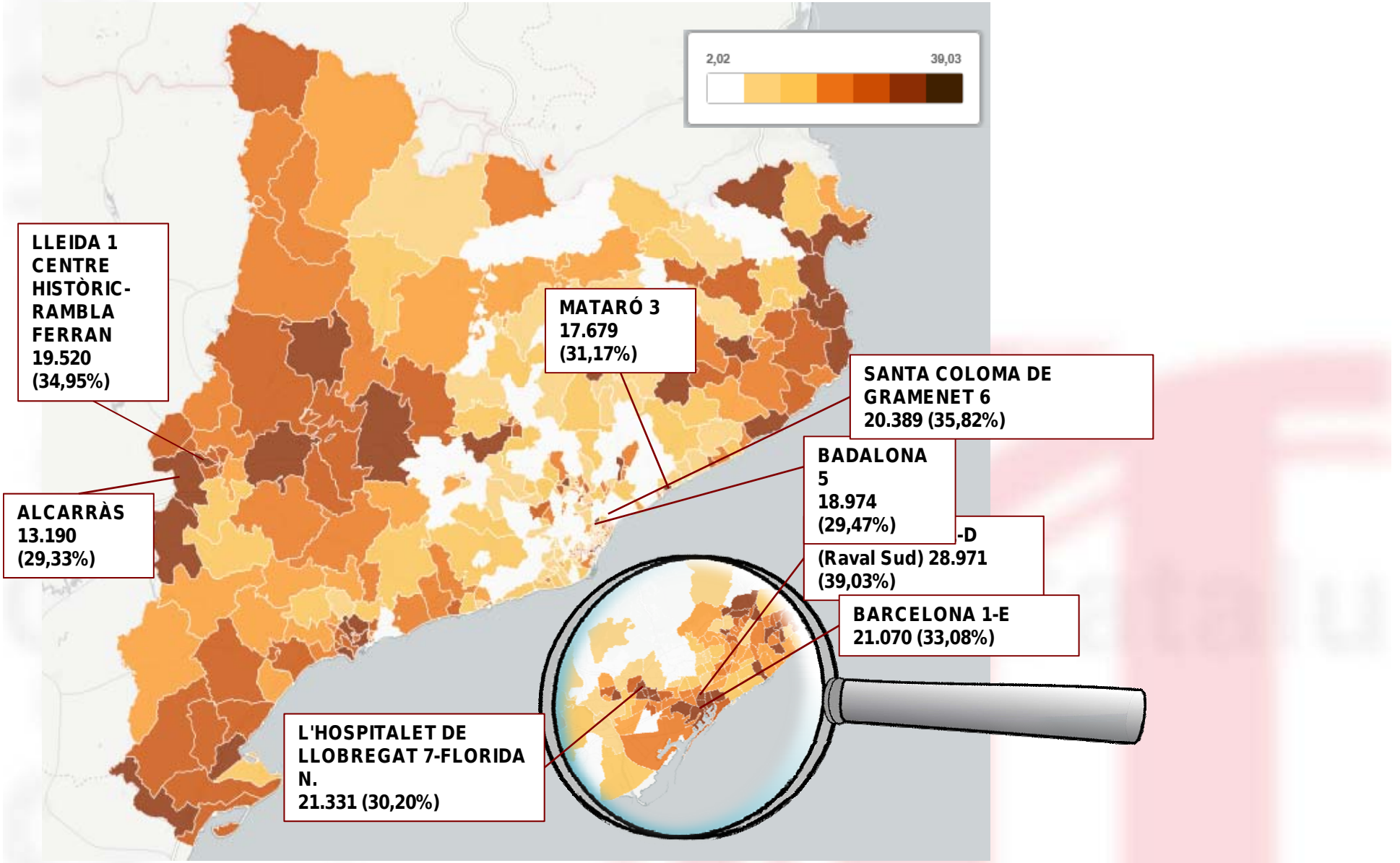

Font: AQuAS

Distribució de la població assegurada CatSalut 2017 estrangera

% població estrangera vinguts de països amb rendes més baixes

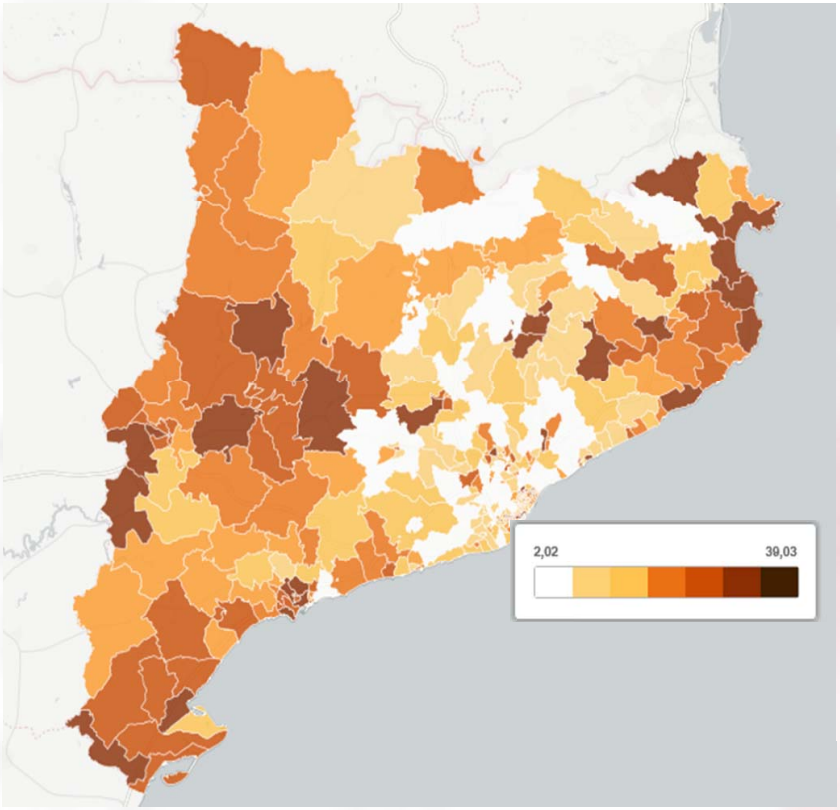

% població estrangera vinguts de països amb rendes més altes

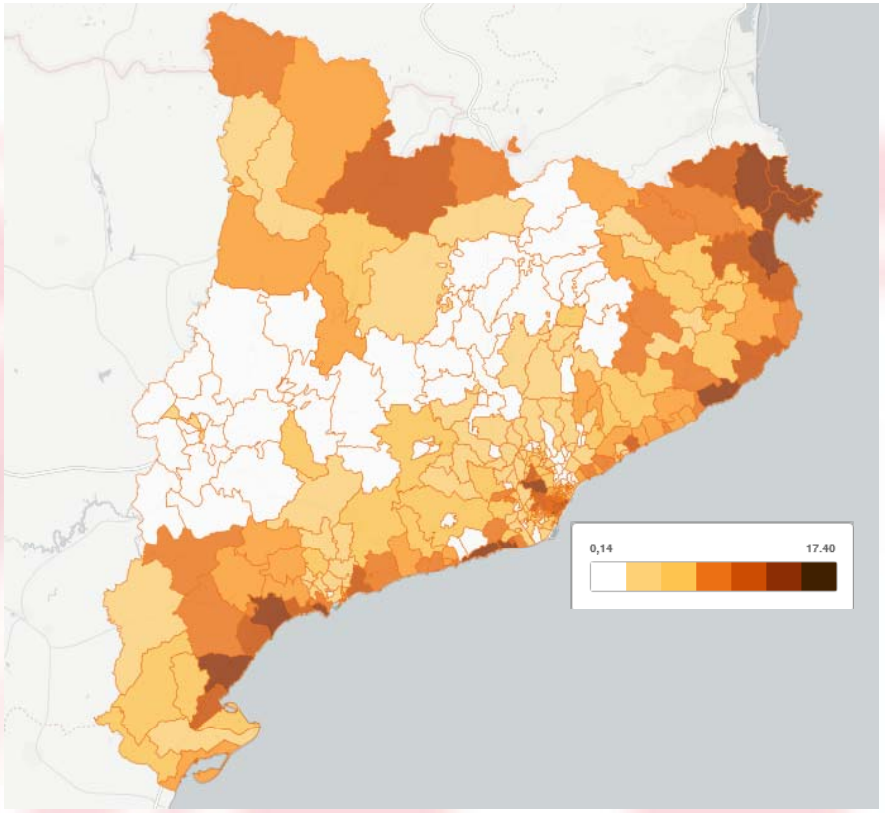

Font: AQuAS

Comparació estrangers de països de renda baixa amb població més pobre

% població estrangera vinguts de països amb rendes més baixes

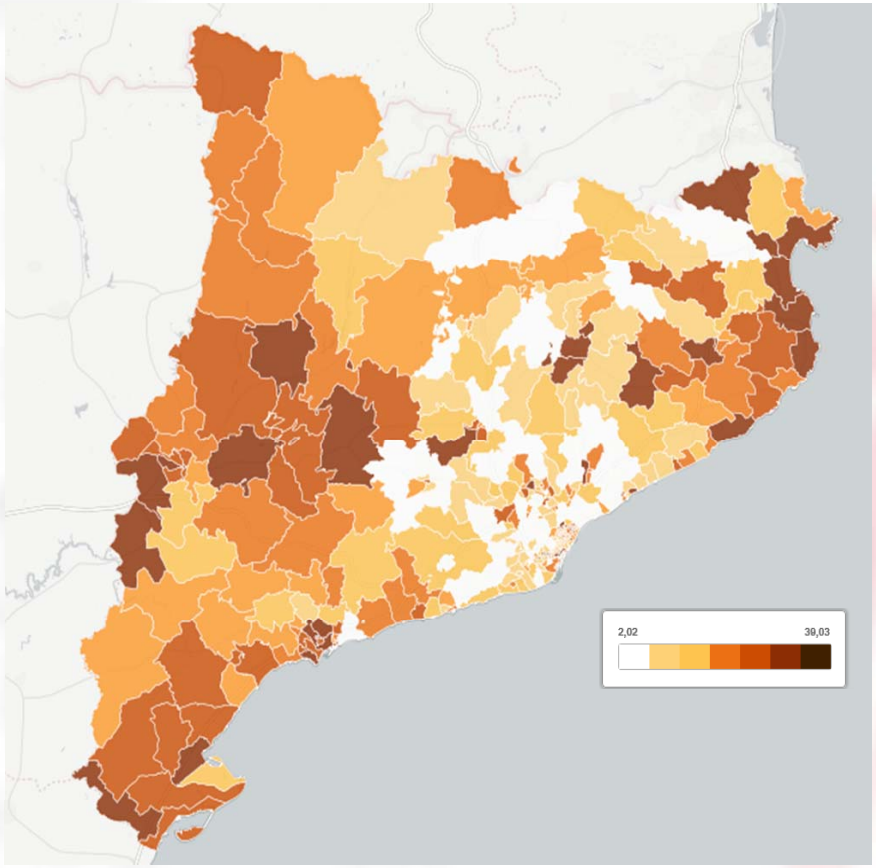

Nivell socioeconòmic Catalunya

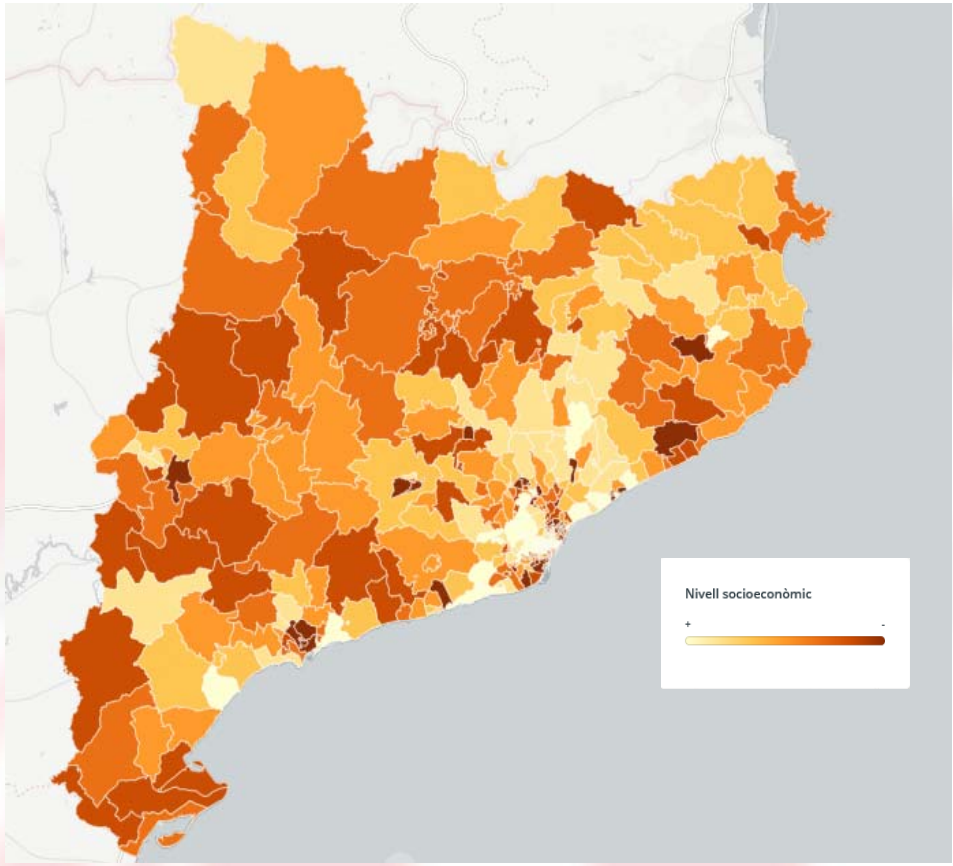

Font: AQuAS

Evolució de les hospitalitzacions d'aguts finançades pel CatSalut per 1.000 habitants

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ESTRANGERS	64.052	62.700	61.191	58.997	60.069	62.041
ESPANYA	661.413	634.030	644.785	646.493	662.229	674.454
ALTRES	29.572	27.955	26.658	25.350	26.252	28.462
	755.037	**724.685**	**732.634**	**730.840**	**748.550**	**764.957**

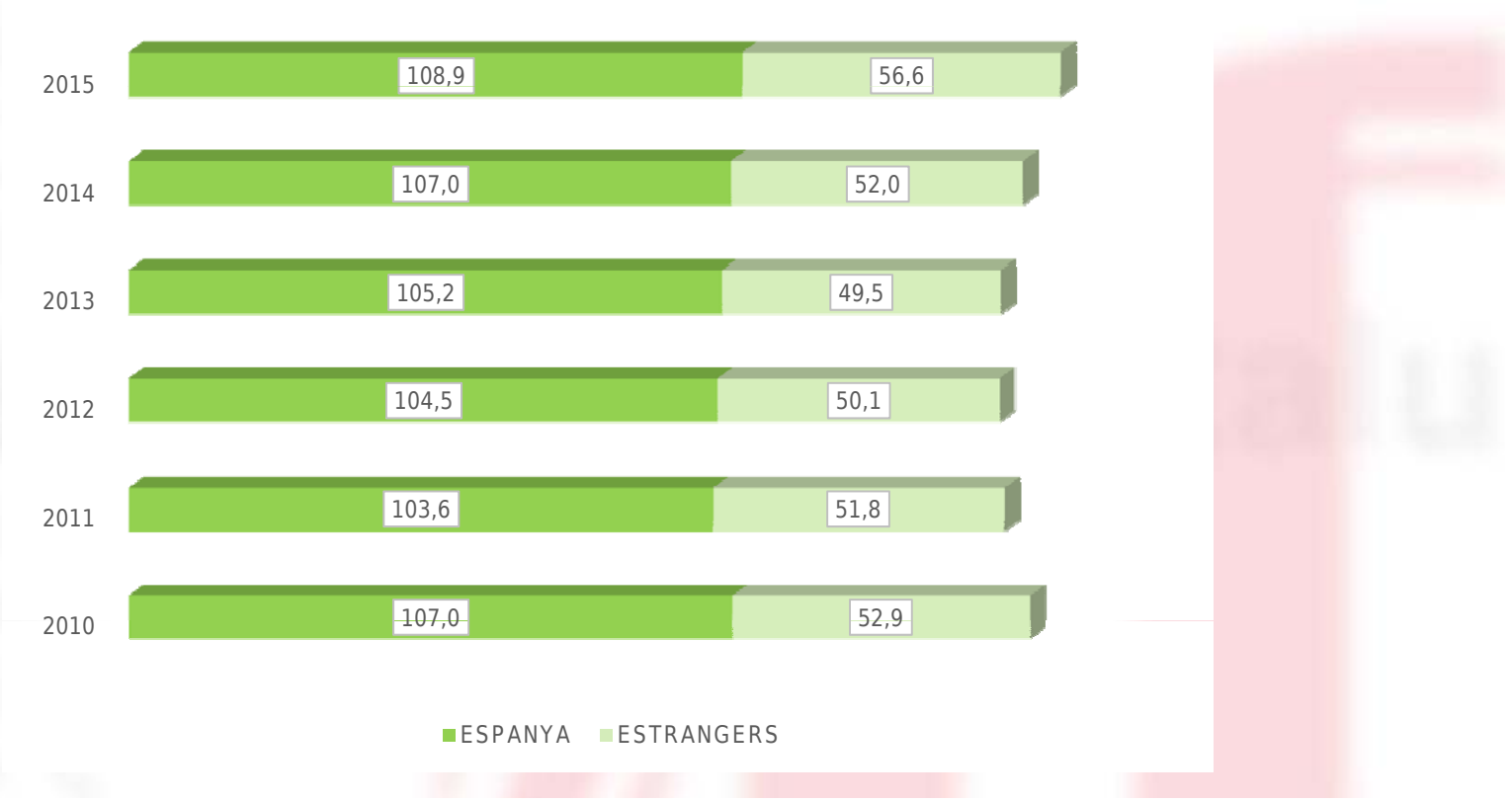

Font: AQuAS

Evolució de les visites d'atenció primària per habitant

	2012	2013	2014	2015
ESTRANGERS	3.549.642	4.015.782	3.996.073	4.105.481
ESPANYA	36.210.628	40.442.890	39.936.880	39.995.873
ALTRES	1.420.851	1.783.460	1.927.160	2.197.781
	41.181.121	**46.242.132**	**45.860.113**	**46.299.135**

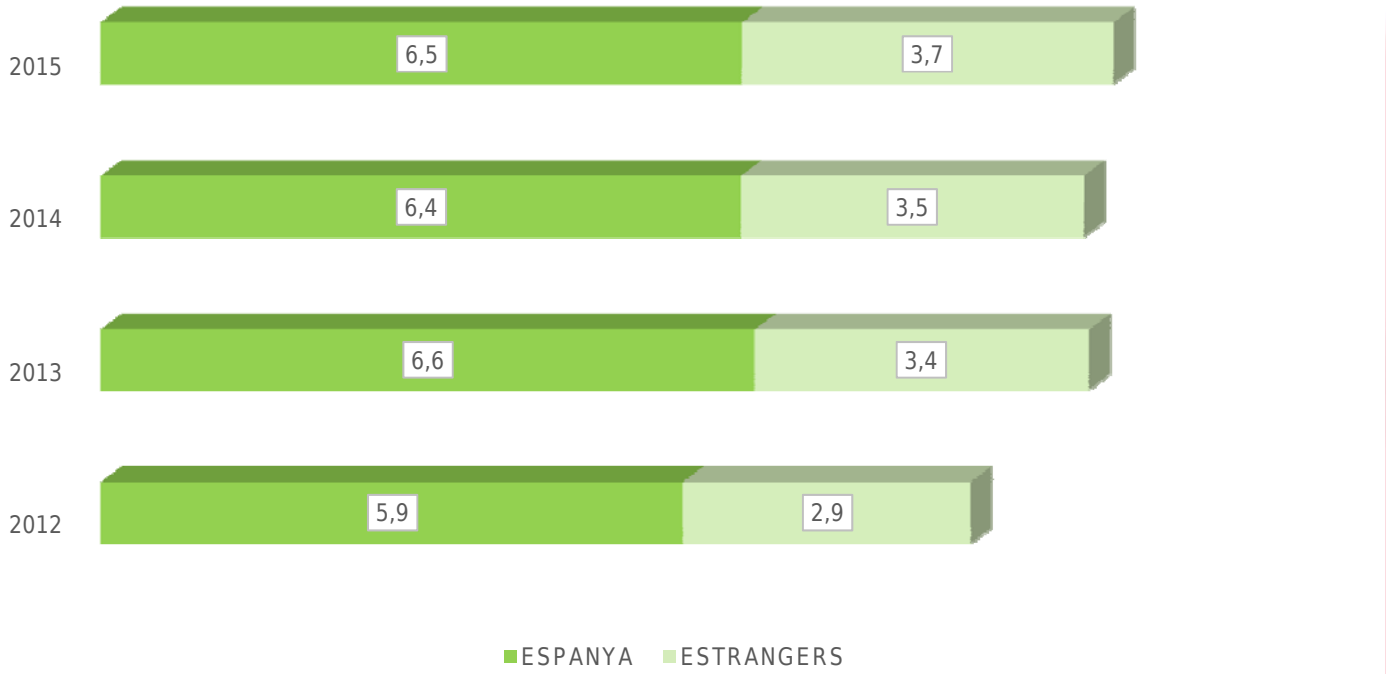

Font: AQuAS

Evolució del nombre de parts finançats pel CatSalut per 1.000 dones de 15 a 49 anys

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ESTRANGERS	19.558	18.627	17.641	15.805	15.754	15.583
ESPANYA	34.485	33.254	31.273	29.028	28.703	28.743
ALTRES	1.301	1.040	928	851	828	906
	55.344	**52.921**	**49.842**	**45.684**	**45.285**	**45.232**

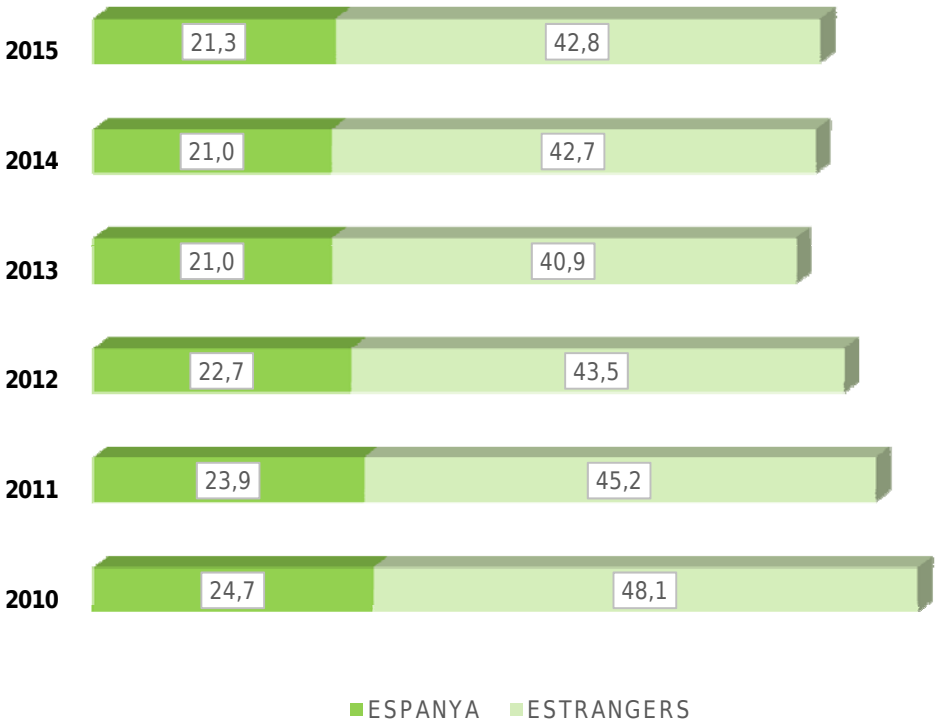

Font: AQuAS

Nombre de casos de TBC segons el lloc de naixement i el grup d'edat (2015)

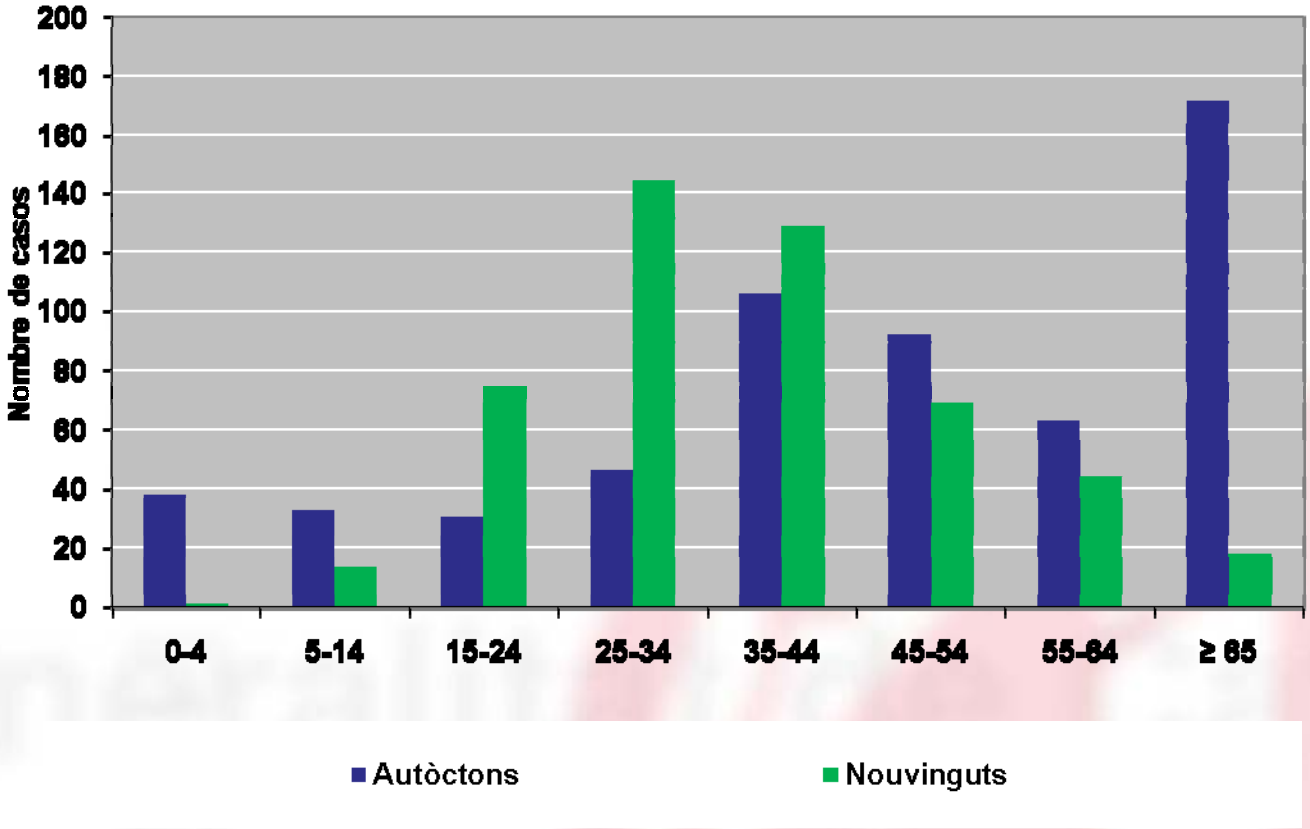

Font: ASPCAT-SGVRESP

Evolució del nombre de casos de TBC segons el lloc de naixement del malalt (Catalunya 2000-2015)

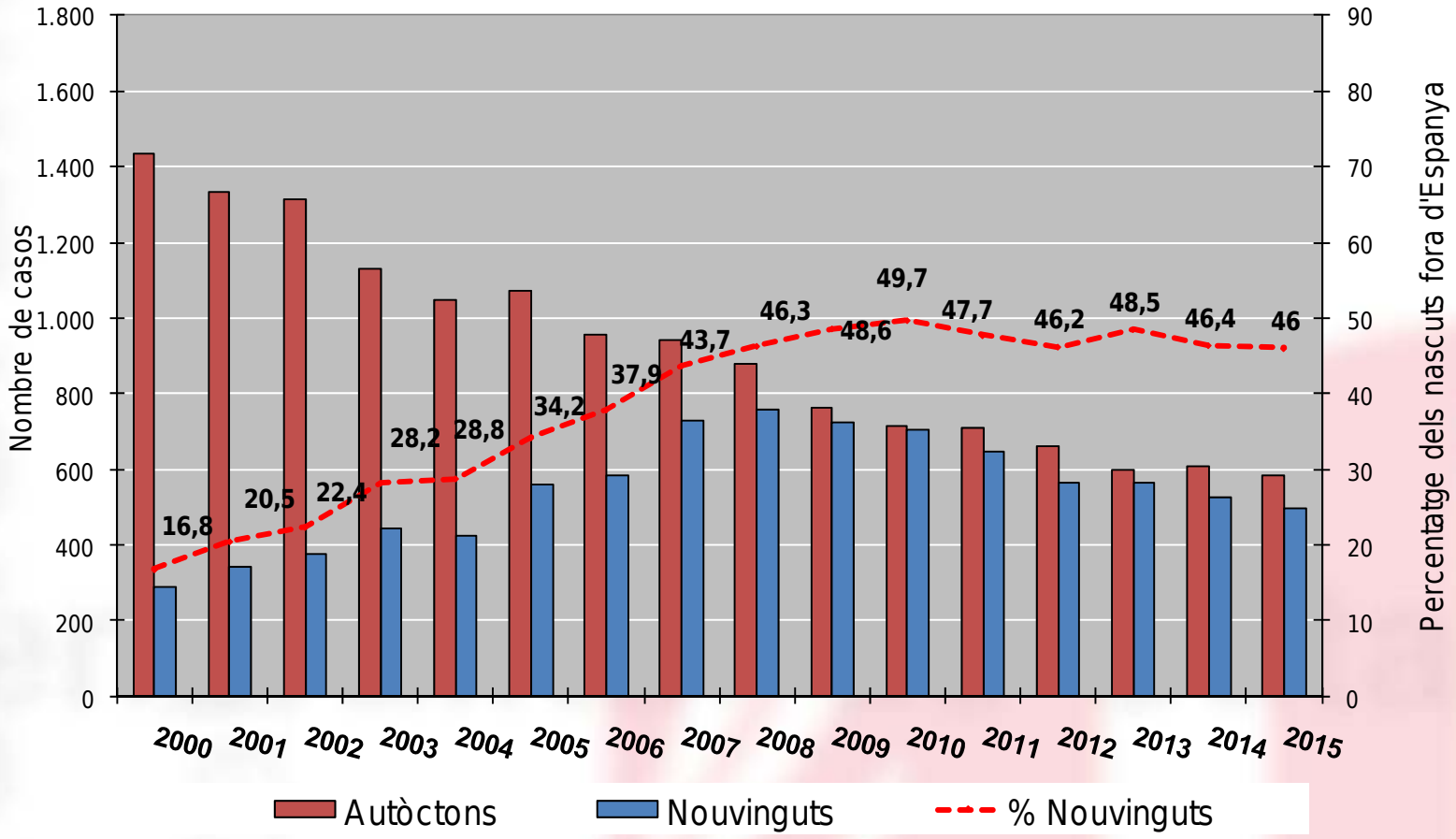

Font: ASPCAT-SGVRESP

obrigado
Dank U
Merci
mahalo
Köszi
спасибо
Grazie
Thank you
mauruuru
Takk
cias
Dziękuję
Děkuju
danke
Kiitos
tlizana_ext@gencat.cat